

विश्वासीहरूको निम्ति लेखिएको
पवित्र बाइबलको टिप्पणी

विलापको पुस्तकको टिप्पणी

विलियम म्याक डोनाल्ड

Title of the English Original:

Believer's Bible Commentary by William MacDonald

Indian Publisher of the English Original:

Authentic Media, Medchal Road, Suchitra Junction, Secunderabad – 500 067, India

ISBN of the English Original: ISBN 9789381905593

Copyright of the English Original: © 1995 by Christian Mission in Many Lands, Inc. P.O. Box 13, Spring Lake, NJ 07762, USA www.cmml.us

Copyright of the Nepali translation: © 2017 by Christian Mission in Many Lands, , Inc. P.O. Box 13, Spring Lake, NJ 07762, USA www.cmml.us

Publisher of the Nepali translation:

जीवन मार्ग प्रकाशन

पी.ओ. बक्स नं. २३

पी.ओ. कालिम्पोङ्ग - ७३४३०१

दार्जीलिङ्ग, पश्चिम बंगाल

भारत

Please visit our webpage for additional literature.

These publications are available as pdf files from:

www.nbcinepal.org

or write to: nbcinepal@gmail.com

विलापको पुस्तकको भूमिका

‘पापमा लोभ्याउने आकर्षण छ र पापमा कतै उत्तेजना र आनन्द पनि होला, तर पापसित दुःखकष्ट, शोकचिन्ता, आपद्विपाद्, बाँभो फलहीनता र पीडारूपी ठूलो भारी साथमा आउँछ; अनि यो विलापको पुस्तक यसको मौन साक्षी हो । पापले “खाऊ, पिऊ र मोज गर” भनेर भन्छ, तर त्यसले आफ्नो विपरीत पक्ष लुकाउँछ । तर विलापको पुस्तकले यो नकारात्मक पक्ष अलिकति पनि लुकाउँदैन ।’

श्री चार्ल्स आर. स्वीन्डोल

क) ग्रन्थ-सूचिमा यस पुस्तकको विशिष्ट स्थान

यस सानो पुस्तकको नाम ग्रीक, ल्याटिन र अंग्रेजी बाइबल-संस्करणहरूमा ‘विलाप’ भन्ने नाम दिइएको छ । तर यहूदीहरूले यसको नाम ‘कसरी?’ राखे, जुन शब्द एक अध्याय, दुई अध्याय र चार अध्यायको पहिलो शब्द हो, जसको अर्थ कि त ‘कसरी’, कि त ‘हाय’ हो । यो पुस्तक पाँचवटा अलग-अलग कविताहरूले बनेको हो, जुन कविताहरूको एकै विषय-वस्तु चाहिँ यरूशलेमको विनाश हो । किनकि ख्रीष्टपूर्व ५८६ सालमा बेबिलोनका राजा नबूकदनेस्सरले यरूशलेम शहर नाश गरे ।

अनि यस पुस्तकका पहिला चारवटा अध्यायहरू अक्षरबद्ध कविता हुन्, जस-जसको हरेक पद हिब्रू वर्णमालाका क्रमसँगै राखिएका अक्षरबाट शुरु हुन्छ; यो कति अद्वितीय रचना हो ! हुन सक्छ, कण्ठस्थ गर्न सजिलो होस् भन्ने हेतुले यसो गरिएको होला । तीन अध्याय यसमा अलिक फरक छ, किनकि यस अध्यायमा तीन-तीनवटा पदहरू एकै अक्षरबाट शुरु हुन्छ । अनि पाँच अध्यायमा हिब्रू वर्णमालाका बाइस अक्षरअनुसार

बाइसवटा पदहरू त छन्, तर यी पदहरू अक्षरबद्ध प्रकारले राखिएका छैनन् ।

यस्तो साँघुरो भाषागत रूपरेखाभिन्न लेखन निक्कै कठिन थियो होला; तर यस पुस्तकमा यसका लेखक आवेगसित देशभक्त भावना र हृदयस्पर्शी पीडा व्यक्त गर्न सफल भए ।

ख) यस पुस्तकको लेखक को हुन् ?

विलापको पुस्तकबाट लेखकको नाम देखा परेन; तर यर्मियाले यो पुस्तक लेखेका हुन् भन्ने परम्परा पुरानो हो, र अठारौं शताब्दीसम्म कसैले पनि यो कुरा खण्डन गरेन ।

सेप्टुवजिन्ट नामक ग्रीक अनुवादमा विलापको पुस्तकको भूमिका छ, जसको शैलीबाट यो प्रस्तावनाचाहिँ सीधा हिब्रू मूल-पाण्डुलिपिबाट लिइएको सङ्केत आउँछ, जहाँ यसो लेखिएको छ: ‘अनि यस्तो भयो – इस्राएली जातिलाई निर्वासनमा लगिएको पश्चात् र यरूशलेम नाश भएपछि यर्मिया रोइरहे, र उनले यस विलापको पुस्तकमा उल्लेख गरिएको विलापका शब्दहरूले यरूशलेमको निम्ति विलाप गरे ... ।’ त्यसपछि सेप्टुवजिन्टमा विलापको पुस्तकको एक अध्याय शुरु हुन्छ ।

४ □ विलापको पुस्तकको टिप्पणी

विलापको पुस्तकको शैलीले यसको लेखक रने भविष्यवक्ता यर्मिया हुन् भन्ने सङ्केत गर्छ, अनि २ इतिहास ३५:२५ पदले पनि सीधा यर्मियाको सम्बन्ध शोकगीत वा विलाप-गीतको रचनासँग जोड्छ। यस पुस्तकका लेखक प्रत्यक्षदर्शी थिए; अनि अहिलेसम्म कुनै अन्य व्यक्ति लेखकको रूपमा प्रस्तुत गरिएको छैन। यसकारण परम्परागत यहूदी र इसाई धारणा सत्य ठहर्ला, जुन धारणाअनुसार यर्मियाले विलापको पुस्तक लेखे। यसको विरुद्धमा अरू कुनै तर्कयुक्त कुरा छैन।

ग) यस पुस्तकको लेखे मिति के हो ?

सियोनको विनाशको विषयमा दिइएका तत्कालीन विवरणहरू यति ज्वलन्त, यति प्रभावकारी र यति पत्यारलाग्दा छन्, कि यी विवरणहरू यो घटना घटेको थोरै समयपछि अर्थात् लगभग ख्रीष्टपूर्व ५८६-५८५ सालमा लेखिए होलान्, अँ, यर्मिया मिस्र देशमा गएको समयभन्दा अघि लेखिए होलान्।

घ) यस पुस्तकको सन्दर्भ र यसको विषयवस्तु के-के हुन् ?

यरूशलेमको विनाशचाहिँ एउटा अति कष्टदायक र ज्यादा पीडाजनक समय थियो। यस भयानक विपत्तिले विलापको पुस्तक जन्मायो; किनकि हाम्रो विचारमा, यस दुर्घटनाले भविष्यवक्ता यर्मियाको हृदय बेसरी थिचेर माइमुड पास्यो र उनीबाट विलापको पुस्तकका शब्दहरू निकाल्यो।

यस पुस्तकले यर्मियाको पुस्तकमा लेखिएका भविष्यवाणीहरूको विषयमा परिशिष्टको काम गर्छ। किनकि भविष्यवक्ता यर्मियाले यरूशलेमको र मन्दिरको विनाशको खातिर कसरी गहिरो शोक गरे, सो वर्णन यस पुस्तकमा प्रस्तुत गरिएको छ। आफ्ना भविष्यवाणीहरू पूरा भएकोमा हर्षले उल्लसित हुनुको सट्टामा उनी आफ्ना मानिसहरूका दुःखकष्टहरू देखेर धुरुधुरु रोए।

विलापको पुस्तक यर्मियाका शब्दहरू हुन्; यति मात्र होइन, तर यस पुस्तकको विषयमा अरू धारणाहरू पनि अपनाउन सकिन्छ:

क) यस पुस्तकमा बाँकी रहेका यहूदीहरूले गरेको शोक व्यक्त गरिएको छ, जसको पक्षमा बोल्ने प्रवक्ता यर्मिया थिए; किनकि तिनीहरूले बेबिलोनीहरूको हमला आफ्नै आँखाहरूले देखेका थिए।

ख) ख्रीष्ट येशू यस धरतीमा आउनुभयो र क्रूसमा मर्नुभयो, र उहाँले आफ्नो बहुमूल्य रगत बगाउनुभयो; त्यस बेलामा उहाँको पीडा केजस्तो थियो, यस पुस्तकमा व्यक्त गरिएको छ; यसको उदाहरणको लागि तपाईंले विलाप १:१२ पद हेर्नुहोला।

ग) बाँकी रहेका यहूदीहरूले भावी दिनमा शोक गर्लान्, जब तिनीहरू महासङ्कष्टबाट भएर जानुपर्नेछ, जसको नाम 'याकूबको कष्टको समय' पनि राखिएको छ (यर्मिया ३०:७)। अनि तिनीहरूको यो भावी शोक यहाँ, यस पुस्तकमा व्यक्त गरिएको छ।

रूपरेखा:

खण्ड १) विलाप १:१-११: यरूशलेमको भयानक उजाड़ता

खण्ड २) विलाप १:१२-२२: मानिसहरूको दुःखद रोदन, पापको स्वीकार र प्रार्थना

क) विलाप १:१२-१७: तिनीहरूको रोदन

ख) विलाप १:१८-१९: तिनीहरूको पापको स्वीकार

ग) विलाप १:२०-२२: तिनीहरूको प्रार्थना

खण्ड ३) विलाप २: परमप्रभुले यरूशलेमलाई दण्ड दिनुभएको हो

क) विलाप २:१-१३: परमेश्वरको क्रोधका नराम्रा असरहरू के-के थिए ?

ख) विलाप २:१४: परमेश्वरको क्रोधको कारण के हो ? भूटा अगमवक्ताहरू मानिसहरूलाई चेताउनी दिन असफल भए ।

ग) विलाप २:१५-१६: दर्शकहरूले गिल्ला गरेका

घ) विलाप २:१७: परमेश्वरले दिनुभएका धम्कीहरू पूरा भए

ङ) विलाप २:१८-१९: पश्चात्ताप गर्ने आह्वान दिइयो

च) विलाप २:२०-२२: 'हे परमेश्वर, हामी कृपा पाऔं भन्ने प्रार्थना चढाइएको

खण्ड ४) विलाप ३: भविष्यवक्ता यर्मियाले बाँकी रहेका यहूदीहरूको शोक र पापको स्वीकार व्यक्त गरे

क) विलाप ३:१-१८: परमेश्वरका न्यायहरू कस्ता-कस्ता थिए ?

ख) विलाप ३:१९-३९: परमप्रभुका कृपाहरू कस्ता छन् ?

ग) विलाप ३:४०-४२: आत्मिक नवीकरणको निम्ति गरिएको आह्वान

घ) विलाप ३:४३-५१: यरूशलेमको विषयमा यर्मियाले गरेको शोक

ङ) विलाप ३:५२-६६: 'मेरा शत्रुहरूबाट छुटकारा पाऊँ भन्ने भविष्यवक्ताको प्रार्थना

खण्ड ५) विलाप ४:१-२०: विगत यहूदा र वर्तमान यहूदामा भएको भिन्नता के हो ?

खण्ड ६) विलाप ४:२१-२२: भावी आशा: एदोम नष्ट हुनेछ र यहूदा पुनर्स्थापित हुनेछ ।

खण्ड ७) विलाप ५: बाँकी रहेका यहूदीहरूले कृपा पाऔं र पुनर्स्थापित हुन पाऔं भनेर परमेश्वरलाई अनुरोध गरेका

नवीकरणमा पुस्त्राउने बाटोका चारवटा कदमहरू:

क) विलाप १:८ : पाप गरिन्छ ⇨ दुःखकष्ट पाइन्छ

ख) विलाप १:२० : शोक गरिन्छ ⇨ पश्चात्ताप गरिन्छ

ग) विलाप ३:१९-२४ : प्रार्थना गरिन्छ ⇨ आशा पाइन्छ

घ) विलाप ५:२१ : विश्वास गरिन्छ ⇨ पुनर्स्थापना होइन्छ

विलापको पुस्तकको टिप्पणी

खण्ड २

विलाप १:१२-२२:

मानिसहरूको दुःखद रोदन, पापको
स्वीकार र प्रार्थना

क) विलाप १:१२-१७: तिनीहरूको रोदन

विलाप १:१२-१७: यस खण्डको सन्दर्भ-
चाहिँ यरूशलेमको अद्वितीय पीडा हो। अनि
बाह्र पदचाहिँ पीडा व्यक्त गर्ने सर्वमान्य
नमुना^{१)} भएको छ, र यस पदले हामीलाई
हाम्रा प्रभु येशूको सम्भ्रना दिलाउँछ, जसले
यरूशलेमका मानिसहरूको निम्ति विलाप
गर्नुभयो, किनकि हठी भई तिनीहरूले उहाँलाई
तिरस्कार गरे। अनि यहाँ प्रयोग गरिएको
भाषाचाहिँ क्रसमा टँगिनुभएको ख्रीष्ट येशूको
अवस्था राम्रोसँग बयान गर्छ; किनकि त्यहाँ
निर्दय सिपाहीहरूले, साथै दिलरहित धर्म-
नेताहरू र जनताका मानिसहरूले उहाँलाई
पीडा सहनुभएको हेर्दैथिए, अनि उहाँ तिनी-
हरूको सार्वजनिक तमाशा हुनुभयो।

यहूदीहरूले मानिलाए: हो, परमप्रभुले यो
विनाश ल्याउनुभएको हो (विलाप १:१५)।
अनि सियोनले दयाको भीख माग्ने गरी आफ्ना

खण्ड १

विलाप १:१-११:

यरूशलेमको भयानक उजाड़ता

विलाप १:१-११: हामी यहाँ, यस खण्डमा
यरूशलेम पूरा उजाड़ भएको दृश्य देख्छौं;
अनि यसको बयान गर्न यहाँ दर्शकको शैली
प्रयोग गरिएको छ। बितेको समयमा यो शहर
धेरै मानिसहरूको बस्ने ठाउँ भएको थियो, तर
अहिले यो एउटा सन्तानहीन विधवा पो भयो।
यो राजकुमारी दासी पो बनेकी छे; किनकि
यसका मूर्तिहरूले यसलाई त्यागिदिए, र
यसका सहयोगी मित्र-राष्ट्रहरूले यसलाई
विश्वासघात गरे (पद १-२)। अनि मानिसहरू
आफ्ना पापले गर्दा कैदमा गए; अनि कुनै
तीर्थ-यात्री सियोनमा आराधना गर्न आउँदैन-
थियो (पद ३-९)। बेबिलोनीहरूले पवित्र-
स्थानरूपी मन्दिरका बहुमूल्य भाँडाकुँडाहरू
लगे (पद १०); अनि मानिसहरूले अनिकाल
भोग्दैथिए (पद ११)।

८ □ विलापको पुस्तकको टिप्पणी

हातहरू फैलाए ता पनि यसलाई सान्त्वना दिने कोही पनि भएन । यरूशलेम एउटी अशुद्ध स्त्री भएकी छे (पद १७) ।

ख) विलाप १:१८-१९: तिनीहरूको पापको स्वीकार

यहूदीहरूले आफ्नो पाप मानिलिए: हो, परमप्रभु धर्मी हुनुहुन्थ्यो, जसले तिनीहरूलाई कैदमा पठाउनुभयो; किनभने तिनीहरूले उहाँको आज्ञाको विरुद्धमा विद्रोह गरेका थिए; अनि यसका अन्य प्रेमीहरू अर्थात् यी अन्यजाति राष्ट्रहरूले यसलाई धोका दिए; यो तिनीहरूले स्वीकार गरे ।

ग) विलाप १:२०-२२: तिनीहरूको प्रार्थना

विलाप १:२०-२२: यहूदाले परमेश्वरलाई प्रार्थना गर्छ र सुस्केरा हाल्दा-हाल्दै आफ्ना अपराधहरू मानिलिन्छ । यसको अनुरोध थियो: उहाँले उसको दुःखमा रमाइरहेका उसका शत्रुहरूलाई तिनीहरूको दुष्टताको निम्ति बदला दिऊन् ।

खण्ड ३

विलाप २:

परमप्रभुले यरूशलेमलाई दण्ड दिनुभएको हो

क) विलाप २:१-१३: परमेश्वरको क्रोधका नरात्रा असरहरू के-के थिए ?

विलाप २:१-७: यी पदहरूमा परमेश्वरले यहूदालाई के-के गर्नुभयो, सो वर्णन गरिएको छ: क) उहाँले आफ्नो पाउदानरूपी मन्दिर

भत्काउनुभयो (१ पद); ख) उहाँले तिनीहरूका शहरहरू निल्लुभयो (२ पद); ग) मानौं उहाँ स्वयम् यहूदाको शत्रु हुनुभएभैं गरी उहाँले तिनीहरूको शत्रुलाई रोकिराख्नुभएन (२:३-५); घ) उहाँ परमप्रभुको भवनसित एउटा बगैंचासित गरेजस्तै व्यवहार गर्नुभयो र सियोनमा बलिदान चढाउने व्यवस्था बन्द गरिदिनुभयो अनि राजा र पूजाहारी दुवैलाई हटाइदिनुभयो (२:६-७) ।

विलाप २:८-१३: उहाँले यरूशलेम शहर भग्नावशेष तुल्याउनुभयो; यसका शासकहरू कैदमा थिए; अनि तिनीहरूका भविष्य-वक्ताहरूले परमप्रभुबाट कुनै दिव्य वाणी पाउँदैनथिए । बूढा प्रधानहरूले शोक गर्दथिए, अनि तिनीहरूका कन्याहरूले लाजले आफ्ना टाउका भुकाउँदैथिए (२:८-१०) । बाल-बच्चाहरू सडकहरूहुँदो भोकले मूर्च्छा पर्दैथिए; यिनीहरू लड्दैथिए र मर्दैथिए (२:११-१२) । मानिसहरूको विपत्ति अति भएको थियो; भविष्यवक्ताले तिनीहरूलाई कसरी सान्त्वना दिऊन् ? त्यो त उनको क्षमतादेखि बाहिरको कुरा थियो (१३ पद) । यी मानिसहरू सियोनकी कन्या छोरीको नामअनुसार हुनु-परेको थियो, तर वास्तवमा तिनीहरू यस्ता सद्गुणले युक्त हुँदैनथिए ।

ख) विलाप २:१४: परमेश्वरको क्रोधको कारण के हो ? भूटा अगमवक्ताहरू मानिसहरूलाई चेताउनी दिन असफल भए ।

विलाप २:१४: यहूदाका भविष्य-वक्ताहरूले भूटा र छली दर्शनहरू देखेका थिए । उनीहरूले मानिसहरूको अधर्म भन्डाफोर गर्नुपर्नेथियो; तर यसो गर्नुको सट्टामा उनीहरूले भूटा वाणीहरू र भ्रमका कुराहरू रचिरहेका थिए ।

ग) विलाप २:१५-१६: दर्शकहरूले गिल्ला गरेका

विलाप २:१५-१६: यहूदाका छिमेकी राष्ट्रहरू यरूशलेमको विनाशमा रमाइरहेका थिए । तिनीहरूले ताली बजाउँदैथिए, खिसी गर्दैथिए र परपीडक आनन्दले रमाएर भने: 'निश्चय हामीले बाटो हेरेको दिन यही हो ! हामीले फेला पार्छौं; लौ, हामीले देख्यौं-देख्यौं !'

घ) विलाप २:१७: परमेश्वरले दिनुभएका धम्कीहरू पूरा भए

परमप्रभुले आफ्नो वचन पूरा गर्नुभयो । उहाँले आफ्ना जनहरूलाई तल भार्नुभयो र यहूदाका विरोधीहरूको शक्ति उच्च पार्नुभयो । हिब्रू भाषामा सिङको सङ्केतात्मक अर्थ शक्ति हो ।

ङ) विलाप २:१८-१९: पश्चात्ताप गर्ने आह्वान दिइयो

बुबाआमाहरूले आँसुको साथ र कुनै विराम नगरी आफ्ना बालबच्चाहरूको निम्ति परमप्रभुलाई पुकार्ने आह्वान पाए; किनकि तिनीहरूका छोराछोरीहरू हेरेक सडकको सिरानमा भोकले मूर्च्छा भए ।

च) विलाप २:२०-२२: 'हे परमेश्वर, हामी कृपा पाऔं' भन्ने प्रार्थना चढाइएको

धत्, घोर अनिकाल लागेको हुनाले स्त्री-हरूले आफ्नै गर्भको फल खाए, कसरी? यरूशलेमका सडकहरू मारिएकाहरूले भरिए; किनभने परमेश्वरले बेबिलोनीहरूलाई एउटा समारोहमा आउने गरी निम्तो दिनुभयो ।

खण्ड ४

विलाप ३:

भविष्यवक्ता यर्मियाले बाँकी रहेका यहूदीहरूको शोक र पापको स्वीकार व्यक्त गरे

क) विलाप ३:१-१८: परमेश्वरका न्यायहरू कस्ता-कस्ता थिए ?

विलाप ३:१-१८: 'म' र 'हामी'को बीचमा पालोपिलो गरेर भविष्यवक्ताले आफ्ना अनुभवहरू र आफ्ना लोगहरूले गरेका अनुभवहरूको बीचमा ठूलो समानता देखे । परमेश्वरको क्रोध कसरी व्यक्त गर्ने, त्यसलाई कुन चित्रण दिने ? त्यो त घोर अन्धकारमा पर्नु हो; त्यो त उहाँको हातबाट निरन्तर पिटाइ खानु हो (३:१-३); त्यो त समयभन्दा अघि बढ्ने हुनु हो; त्यो त भाँचिएका हड्डीहरूको दुःखाइ बराबर हो; त्यो त तीतोपन र क्लेशरूपी जेलमा बस्नु हो; त्यो त जीवित हुँदा मर्ने अनुभव गर्नु हो (३:४-६); त्यो त अनिवार्य रूपले भयालखानामा बस्नु हो; त्यो त प्रार्थना गरेर उत्तर नपाउनु हो (३:७-९); त्यो त ढुकेर बस्ने जङ्गली पशुको हमलाजस्तै हो; त्यो त तारोमा हानेको आक्रमणजत्तिकै हो (३:१०-१२); त्यो त काँडले गरेका गहिरा चोटहरूजस्तै हो, हाँसोको पत्र हुनु हो र तीतेपातीको आहार सेवन गर्नु हो (३:१३-१५); त्यो त भाँचिएका दाँतहरूको दुःखाइ बराबर पीडा पाउनु हो, खरानीको लुगा लगाएको जस्तै हो (१६ पद); त्यो त

सम्भना-शक्ति हराउनु हो, शान्ति गुमाउनु हो र सारा धनसम्पत्तिको हानि उठाउनुजस्तै हो; किनकि परमेश्वरबाट सहायता पाउने सारा आशा नष्ट भयो (३:१७-१८) ।

ख) विलाप ३:१९-३९: परमप्रभुका कृपाहरू कस्ता छन् ?

विलाप ३:१९-३९: यर्मियाले परमेश्वरलाई पुकारेर 'मेरो तिक्त दुर्दशा सम्भनुहोस्' भन्ने विन्ती चढाए; तर उनको कष्ट लामो समयसम्म उत्तिकै भइरह्यो; यसकारण उनको मन खिन्न र निराश भयो (३:१९-२०); तर यस समयमा भविष्य-वक्ताले आफ्ना आँखाहरू आफैबाट हटाएर परमप्रभुमाथि लगाइदिए । अनि जब उनले परमप्रभुका करुणाहरू र उहाँका कोमल कृपाहरू सम्भे, जुनचाहिँ हरेक बिहान नयाँ हुन्छन्, अनि जब उनले उहाँको विश्वास-योग्यता महान् भएको याद गरे ^{२)}, तब उनको आशा पुनर्जागृत भयो (३:२१-२४) ।

त्यसपछि उनले दुःखको समयमा सिकेका पाठहरू पेश गरे, जस्तै: **क)** चुपचापसित परमप्रभुको छुटकाराको बाटो हेर्नु असल हो, अनि **ख)** जवानीमा आफूलाई उहाँको जुवामनि सुम्पनु उत्तम हो (३:२५-२७); **ग)** एक शब्द नभनेर परमेश्वरबाट ताडना सहनु, अँ, मानिसहरूबाट थपड खानु अनि निन्दा र अपमान ग्रहण गर्नु असल हो (३:२८-३०); **घ)** परमेश्वरले सधैंको निम्ति त्यागनुहुन्न, न ता उहाँको त्याग उद्देश्यहीन हुन्छ; अनि **ङ)** यस प्रकारको त्यागपछि उहाँका करुणाहरू र उहाँको दया सुनिश्चित छन् (३:३१-३३); **च)** परमप्रभुले थिचोमिचो, अन्याय र अधिकारको हरण कहिल्यै स्वीकार गर्नुहुन्न (३:३४-३६); **छ)** उहाँ सर्वाधिकारी हुनुहुन्छ; **ज)** उहाँको वचन पूरा हुने नै छ; **झ)** सबै कुराहरू उहाँको इच्छाको अधीनतामा

छन्; अनि **ण)** उहाँले कुनै मानिसलाई पापको निम्ति दण्ड दिनुहुँदा जुन मानिसले यसको बारेमा गनगन गर्छ, त्यो मानिस मूर्ख हो (३:३७-३९) ।

ग) विलाप ३:४०-४२: आत्मिक नवीकरणको निम्ति गरिएको आह्वान

विलाप ३:४०-४२: यस खण्डबाट आशिको राजमार्गका नियमहरू सिक्नुहोस्: आफ्नो जीवन जाँचुहोस् र प्रभुकाहँ फर्कनुहोस्! स्वीकार नगरिएको पाप मानि-लिनुहोस्; नत्र तपाईं पापको क्षमा पाउनुहुन्न ।

घ) विलाप ३:४३-५१: यरूशलेमको विषयमा यर्मियाले गरेको शोक

विलाप ३:४३-५१: अब विषय फेरि यर्मिया र उनका लोगहरूले सहेका कष्टमा फर्कन्छ । परमेश्वरले दया नगरी तिनीहरूलाई पिछा गर्नुभयो र तिनीहरूलाई मार्नुभयो; उहाँले आफैलाई तिनीहरूका प्रार्थनाहरूबाट लुकाउनुभयो र तिनीहरूलाई पृथ्वीको फोहोरमैला तुल्याउनुभयो (३:४३-४५) । उता परमेश्वरका जनहरूले डर, खतरा र विनाश अनुभव गर्दाखेरि तिनीहरूका सबै शत्रुहरूले तिनीहरूलाई गिल्ला गरे । तर यता आफ्ना लोगहरूको विनाश देखेर भविष्यवक्ता नरोकीकन डाँको छोडी रोइरहे (३:४६-५१) ।

ङ) विलाप ३:५२-६६: 'मेरा शत्रुहरूबाट छुटकारा पाऊँ' भन्ने भविष्यवक्ताको प्रार्थना

विलाप ३:५२-६६: उनका शत्रुहरूले उनलाई एउटा चरा मार्नेले चरालाई शिकार गरेभँ लखेटे, उनलाई खाडलमा हाले, उनलाई ढुङ्गाले हाने; उनी पानीमा डुल्न लागेका थिए; यस हालतमा भविष्यवक्ताले आफ्नो अन्त

आइसकेको ठाने (३:५२-५४)। यसकारण उनले सबैभन्दा गहिरो खाडलबाट आग्रहपूर्वक प्रार्थना गरे, र परमेश्वरले उनलाई जवाफ दिनुभयो। उहाँले उनलाई 'नडराऊ' भन्नुभयो (३:५५-५७)।

अनि अब उनले परमप्रभुलाई अर्को विन्ती गरे: उनको घोर अन्याय भइरहेको थियो; उहाँले उनको विरुद्धमा तिनीहरूको बदला, तिनीहरूका युक्तिहरू, तिनीहरूको निन्दा, तिनीहरूका अपमान र उपहासका शब्दहरू र तिनीहरूको गिल्लामाथि ध्यान दिएका होऊन् र उनको मुद्दा लडेका होऊन्। धार्मिकताको माग के थियो भने, उहाँले उनका शत्रुहरूलाई दण्ड दिनुपर्छ, श्राप दिनुपर्छ, खेदनुपर्छ र नाश गर्नुपर्छ (३:५८-६६)।

अनि पेंसट्टी पदमा घुम्टो हालिएको हृदयको कुरा लेखिएको छ। यस सिलसिलामा २ कोरिन्ती ३:१५ पदमा यसो लेखिएको छ: 'आजको दिनसम्म मोशाको पुस्तक पढ्दाखेरि तिनीहरूको हृदयमाथि घुम्टो हालिएको हुन्छ।' अनि यस विषयमा श्री सी. एफ. काइलको कुरा पनि सुनौं, जसले यसो भनेका छन्:

'हुन सक्छ, सायद यहाँ लेखिएको कुराको सन्दर्भ हृदय कठोर पार्ने कुरा होइन, तर हृदय अन्धा भएको कुरा हो; यस प्रकारको अन्धोपनले विनाशमा पुस्त्राउँछ।' 3)

खण्ड ५

विलाप ४:१-२०:

विगत यहूदा र वर्तमान यहूदामा भएको भिन्नता के हो ?

विलाप ४:१-२०: अनि यहाँ, यस ठाउँमा आएर भविष्यवक्ताले यरूशलेमको बितेको

समयको गौरव यसको वर्तमान दयनीय स्थितिसँग तुलना गर्दैथिए। किनकि मन्दिर ध्वस्त भएको थियो; आमाहरूले आफ्ना बालबच्चाहरूलाई त्यागे (४:३-४); मानिसहरू भोकले मर्दैथिए (५ पद); पापको दण्ड लम्मिँदैगयो (६ पद); सडकहरूहुँदो शासकहरू चिनिँदैनथिए (४:७-८); दयालु स्त्रीहरू समेत नरभक्षक भए (१० पद); अनि यो अजेय शहर शत्रुको हातमा परेको थियो (१२ पद)। यो सबै किन भएको थियो? यो सब यसका भविष्यवक्ताहरूका पापहरू, यसका पूजाहारीहरू र मानिसहरूका अधर्म-हरूको खातिर भएको हो (४:१३-१६)। तिनीहरूले सहायता पाउनको निम्ति व्यर्थमा मिस्र देशतिर हेरिरहेका थिए (१७ पद)। किनकि अचानक बेबिलोनीहरूले तिनी-हरूलाई घेरिहाले (४:१८-१९), अनि राजा सिद्कियाह, परमप्रभुका अभिषिक्त जनलाई कब्जा गरियो (२० पद)।

खण्ड ६

विलाप ४:२१-२२:

भावी आशा: एदोम नष्ट हुनेछ र यहूदा पुनर्स्थापित हुनेछ।

विलाप ४:२१-२२: एदोमकी छोरी यरूशलेमको विनाशमा हर्षित भई; तर त्यसलाई कडाभन्दा कडा सजाय दिइनेछ र त्यसका पापहरू खुलस्त पारिनेछन्। अनि सियोनचाहिँ पुनर्स्थापित हुनेछ।

खण्ड ७

विलाप ५ :

बाँकी रहेका यहूदीहरूले कृपा पाऔं र पुनर्स्थापित हुन पाऔं भनेर परमेश्वरलाई अनुरोध गरेका

विलाप ५:१-१४: यी पदहरूमा मानिस-हरूले आफूमाथि आइपरेका भयानक स्थिति-हरूको बारेमा आलाप-विलाप गरिरहेका थिए; किनकि दैनिक आवश्यकताहरू साह्रै महँगा भए (४ पद); तिनीहरू काममा जोतिन्थे (५ पद); तिनीहरूलाई थिचोमिचो गरिन्थ्यो (८ पद); अनि घोर अनिकाल लाग्दैथियो र चारैतिरबाट तिमीहरूमाथि खतरा आइरहेको थियो (५:९-१०); कन्याहरूलाई बलात्कार गरिन्थ्यो, शासकहरूसित क्रूर व्यवहार गरिन्थ्यो र बूढा प्रधानहरूको विरुद्धमा विभिन्न अत्याचार गरिन्थ्यो (५:११-१२); जवानहरू, केटा-केटीहरू र बूढा प्रधानहरूका कठिनाइहरू कति थिए कति ! (५:१३-१४) ।

विलाप ५:१५-१८: यी सबै भयङ्कर-भयङ्कर कुराहरूले गर्दा यहूदाको आनन्द बन्द भएको थियो, यसको नाच विलापमा परिणत भएको थियो, यसको शिरबाट मुकुट भुइँमा भरेको थियो, र सियोन पर्वत उजाड भएको थियो ।

यो सबैको मूलकारण यसरी स्वीकार गरियो: 'हामीलाई हाय, किनभने हामीले पाप गरेका छौं !' (१६ पद) ।

विलाप ५:१९-२२: अन्तमा यी मानिस-हरूले परमप्रभुलाई विन्ती गरे: 'हे परमप्रभु, हामीलाई आफूकहाँ फर्काउनुहोस्, र हामी फर्कनेछौं !' उहाँसित तिनीहरूको सम्बन्ध पुनर्स्थापित होस् र उहाँसित तिनीहरूको सम्बन्धमा नवीकरण आएको होस् । चाखलागदो कुरा के हो भने, धेरै हिब्रू पाण्डुलिपीहरूमा बाइस पदपछि एक्काइस पद फेरि यस हेतुले दोहोरिएको छ, कि यो विलापको पुस्तक निराशपूर्ण अन्तको सट्टामा आशाको टीकाको साथ अन्त भएको होस् ।⁴⁾ वास्तवमा, श्री सी. एफ. काइलको टिप्पणीअनुसार बाइस पदको अर्थ ठीक प्रकारले बुझिन्छ भने, एक्काइस पद दोहोरिनु आवश्यक छैन । किनकि तिनले यसो लेखेका छन्:

'जुन निष्कर्षमा हामी आइपुग्यौं, त्यो निष्कर्ष विलापको पुस्तकको गुण र रससँग पूरा मिल्छ, किनकि यस पुस्तकको निम्ति अन्तसम्म गुनासो र विन्ती पालोपिलो गरिरहने क्रिया-प्रक्रिया सुहाउँछ; तर याद रहोस्: यस पुस्तकमा आशाको किरण नभएको होइन है । तर त्यो आशाचाहिँ हर्षित विजयको उचाइमा उठ्न सक्दैन, तर त्यो आशा श्री कार्ल फ्रिड्रिक गेर्लाकले व्यक्त गरेअनुसार थियो, जसले यस आशाको विषयमा यसो भने: "त्यो आशा टाढाबाट मात्र भिलिक-भिलिक भल्किन्थ्यो, बादलहरूको बीचबाट चम्किरहेको बिहानको ताराजस्तै थियो; त्यसले रातको अन्धकार हटाउन सक्दैनथियो, तर त्यसले 'सूर्यको उदय नजिकछ, र दिनकरले अवश्य विजय प्राप्त गर्नेछ' भन्ने घोषणा गर्छ ।" ' 5)

ENDNOTES:

- 1) 1:12–17: R. K. Harrison, *Jeremiah and Lamentations*, p. 210.
- 2) 3:19–39: If the reader will pardon a personal recollection, verses 22 and 23 have a special meaning to the editor. My father was fond of quoting “Through the LORD’s mercies we are not consumed” (v. 22), and my mother’s favorite hymn, ‘Great Is Thy Faithfulness,’ is based on v. 23. Only after both had gone to be with the Lord did we realize that their sentiments - each characteristic of their personalities - were fittingly ‘back to back’ in *Lamentations* chapter 3.
- 3) 3:52–66: C. F. Keil, “Lamentations,” in *Biblical Commentary on the Old Testament*, XX:455.
- 4) 5:19–22: A similar repetition for more suitable synagogue readings occurs at the end of *Ecclesiastes*, *Isaiah*, and *Malachi*.
- 5) 5:19–22: C. F. Keil, “Lamentations,” in *Biblical Commentary on the Old Testament*, XX:455.

BIBLIOGRAPHY

For Bibliography see *Jeremiah*.